

Hallituksen esitys eduskunnalle toimeentulotuesta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta

Sosiaali- ja terveystoimi 14.11.2023

erityisasiantuntija Anna Järvinen, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys

Erityisiä perusteita huomioida asumismenot täysimääräisinä on tarkennettava

- Lakiin tulee selkeämmin kirjata, että toimeentulotukipäätöksen teossa tulee erityisperusteet ottaa huomioon, jos kriteerit täyttyvät.
- Lapsen edun huomioiminen kaikissa tilanteissa on varmistettava selkeällä kirjauksella.
- Lain tulisi huomioida myös tilanteet, joissa edullisemman asunnon löytäminen on käytännössä mahdotonta. Mm. luottotietomerkintöjen vaikutus.
- Laissa tulee myös huomioida tilanteet, joissa muuttaminen halvemman asunnon perässä toiselle paikkakunnalle ei esimerkiksi ihmisen työnteon kannalta ole kohtuullista ja järkevää.
- Lakiin tulee vahvemmin kirjata, että 3 kk:n määräaikaa etsiä halvempaa asuntoa on aina pidennettävä, kun siihen on perusteltu syy.
- Laissa tulee määritellä selkeästi, millä perusteilla hyväksyttävät asumismenot määritellään. Asetuksessa tulee asumismenot määritellä todellisia asumismenoja vastaavalle tasolle ja siinä tulee huomioida asumismenojen alueellinen vaihtelu.

Toimeentulovaikeudet ja neuvonnan tarve kasvavat

- Asumiskulujen normittaminen tulee koskemaan erityisesti yksin asuvia. Tämä tarkoittaa, että se koskee suurta osaa toimeentulotuen saajista, koska kaikista toimeentulotuen saajista yli kolme neljästä on yksinasuvien kotitalouksia.
- Sillä, kuinka laajasti ihmisten erilaisia tilanteita huomioidaan lain erityisissä perusteissa, tulee olemaan vaikutusta siihen, kuinka paljon ihmisiä muutosten takia ohjautuu hyvinvointialueiden täydentävään ja ehkäisevään toimeentulotukeen.
- Muutosten takia korostuu asumiseen liittyvä neuvonnan tarve. ARA-asuntojen kysyntä voi kasvaa.
- Muutokset johtavat siihen, että halvempaa asuntoa etsivän ihmisen pitää ymmärtää, että etsiessään asuntoa eri kuntien alueelta, hänen pitää selvittää jokaisen kunnan erillinen asumisnormi. Jotta kaikki ihmiset ymmärtävät nämä vaatimukset, tarvitaan selkeää viestintää ja neuvontaa.

Muutoksilla voi olla huolestuttavia seurauksia

- Kun esitettyjen muutosten myötä toimeentulotukea saavien taloudellinen tilanne heikkenee ja ylivelkaantuminen ja hädät voivat lisääntyvät, siirtyvät ihmiset yhä kauemmas työmarkkinoille palaamisesta.
- Sosiaalisten ongelmien hoitaminen ja lisääntynyt korjaavien palvelujen tarve tulevat kalliiksi.
- Ihmisten ohjautuminen pakon edessä asumaan paikkakunnille, joista löytyy halvempia asuntoja, voi heikentää työllistymisen mahdollisuuksia.
- On kestäväntä tehdä viimesijaiseen toimeentulotukeen muutoksia, joiden esityksessä arvioidaan siirtävän ihmisiä enenevässä määrin ruoka-avun, järjestöjen vapaaehtoisen avun ja seurakuntien diakoniatyön varaan.
- Toimeentulotukeen suunniteltuja kiristystyksiä tulee tarkastella osana muita sosiaaliturvan leikkauksia. Samoillem ihmisille kohdistuvista kohtuuttomista leikkauksista on luovuttava.

Kiitos!

Anna Järvinen

Erityisasiantuntija

050 586 5677, [anna.jarvinen \(a\) soste.fi](mailto:anna.jarvinen (a) soste.fi)

Yliopistonkatu 5, 00100 Helsinki

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry.

www.soste.fi

